

2026

ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

ВИПУСК № 205

 ОТГ ВСЕУКРАЇНСЬКА
АСОЦІАЦІЯ

Дайджест актуальних новин щодо
діяльності органів місцевого
самоврядування в умовах воєнного стану

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

Короткострокова онлайн-програма FORWARD: розвиток інституційної спроможності громад у налагодженні міжнародних партнерств та реалізації проєктів.

Тренінги проводяться за підтримки Європейського Союзу та Міжнародний фонд "Відродження" в рамках спільної ініціативи «Вступаємо в ЄС разом». Період проведення програми: 01 - 09 квітня 2026 року. У програмі – 5 онлайн-тренінгів, самостійна робота та можливість отримати консультації від експертів-практиків.

FORWARD буде корисною для представників громад, які прагнуть:
ефективно пріоритезувати проєктні ідеї відповідно до стратегічних і планувальних документів громади;

розробляти унікальні та конкурентоспроможні проєктні пропозиції;

знаходити можливості для відновлення та розвитку громади, а також вибудовувати сталі міжнародні партнерства;

планувати та управляти повним проєктним циклом – від ідеї до реалізації.

Представники територіальних громад, які візьмуть участь у всіх тренінгах, виконають домашнє завдання та успішно пройдуть підсумковий тест, отримають:

сертифікат про завершення програми;

можливість увійти до мережі громад-партнерів Центру розвитку інновацій, які першими отримуватимуть інформацію про нові можливості співпраці та зможуть розробляти спільні проєкти.

[Докладніше за посиланням](#)

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

Онлайн-курс «Муниципальні партнерства для євроінтеграції»

14 квітня стартує онлайн-курс про розвиток муниципальних партнерств з країнами ЄС, розроблений у межах Програми Polaris ініціативою Cities4Cities. Курс “Муниципальні партнерства для євроінтеграції” зосереджений на практичній підготовці громад до роботи в умовах європейської інтеграції України, яка змінює підходи до розвитку місцевого самоврядування уже сьогодні – від впровадження стандартів до роботи з інструментами фінансування ЄС.

На курсі про те, як ці зміни працюють на практиці:

- як застосовувати досвід європейських муниципалітетів
- як працювати з інструментами ЄС
- як вибудовувати спроможності для реалізації проєктів
- як розвивати міжнародні партнерства та імідж громади

Серед лекторів: представники Європейської Комісії, Комітету регіонів ЄС, муниципалітетів Риги та Любліна, а також експерти з практичним досвідом роботи з фондами ЄС.

Курс орієнтований на представників місцевого самоврядування та фахівців, які працюють над розвитком громад у контексті євроінтеграції, відповідають за міжнародну співпрацю, проєкти та залучення ресурсів.

Безкоштовний

Сертифікований НАДС - 1 кредит ЄКТС
Онлайн (із записами та матеріалами)
Передбачено синхронний переклад

Докладніше за посиланням

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

Комітет держави, місцевих самоврядувань, розвитку та містобудування ВРУ рекомендував підтримати законопроект №10284. Громади отримають додатковий стимул для роботи з міжнародною технічною допомогою.

Комітет держави, місцевих самоврядувань, розвитку та містобудування рекомендував Верховній Раді України прийняти законопроект №10284 у другому читанні та в цілому. Ключова мета – створити умови для залучення й утримання кваліфікованих фахівців в органах місцевого самоврядування, зокрема тих, хто працює з міжнародними програмами та грантами.

Документ передбачає: доплати посадовцям ОМС за додаткове навантаження у роботі з проєктами міжнародної технічної допомоги та транскордонного співробітництва; залучення фахівців зі знанням іноземних мов і навичками проєктного менеджменту для підготовки грантових заявок і реалізації проєктів; фінансування таких доплат за рахунок міжнародної технічної допомоги та грантів ЄС, а також коштів урядів і муніципалітетів інших держав (крім держави-агресора), що надходять до місцевих бюджетів.

[Докладніше за посиланням](#)

Майже 29 млн грн у 2026 році спрямують на підготовку та професійну підтримку вчителів предмета «Захист України»

На засіданні уряду 25.03.2026 року був затверджений розподіл субвенції та внесені зміни в Порядок та умови надання субвенції на облаштування безпечних умов (протипожежний захист) на 2026 рік.

Кошти спрямують не лише на навчання, а й на комплексну підтримку педагогів у роботі. Зокрема, фінансування передбачає: підвищення кваліфікації вчителів; підготовку супервізорів і оплату їхньої роботи; підготовку нових педагогів у межах до 10% від загальної кількості, щоб оперативно реагувати на кадрові потреби. Фінансування реалізується через заклади післядипломної педагогічної освіти. Окремо визначено регіони, у яких відбуватиметься загальнонаціональна підготовка супервізорів. Це Рівненська, Черкаська, Івано-Франківська та Чернівецька області.

Субвенція дасть змогу системно підвищити кваліфікацію вчителів предмета «Захист України» та забезпечити їм постійну професійну підтримку під час роботи.

[Докладніше за посиланням](#)

Внесені зміни до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на облаштування укриттів в закладах освіти

25.03.2026 року уряд вніс зміни до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на облаштування укриттів в закладах освіти. Встановлені граничні суми вартостей проєктів.

Субвенція не буде виділятися, якщо відношення вартості проєкту до запланованої місткості захисної споруди буде становити більше ніж 336 000 гривень та/або якщо вартість проєкту буде перевищувати 235 000 тис. гривень, крім проєктів, які стосуються спеціальних закладів освіти. Спрямування субвенції для проєктів, вартість яких перевищує зазначені граничні показники, можливе лише у разі гарантування покриття надлишкової вартості проєктів за рахунок коштів місцевих бюджетів.

[Докладніше за посиланням](#)

Уряд оновив правила використання коштів субвенції на шкільне харчування

Уряд ухвалив рішення, яке оновлює підхід до використання громадами коштів державної субвенції на шкільне харчування.

Запроваджені зміни дозволяють оплачувати вартість продуктів харчування у разі кейтерингу або аутсорсингу. Кошти субвенції не можна використовувати на зарплати, комунальні послуги чи інші супутні витрати — незалежно від моделі організації харчування. Скасовано фіксоване співфінансування 70/30 (де 70% — субвенція, 30% — кошти місцевого бюджету). Громади самі визначатимуть обсяг співфінансування і можуть гнучкіше формувати вартість харчування.

Така зміна запроваджується для того, щоб забезпечити закупівлю якісних продуктів, в повному необхідному об'ємі, і здорове харчування для дітей.

Докладніше за посиланням

Кабінет Міністрів України затвердив порядок і умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на облаштування протипожежного захисту в закладах освіти.

КМУ України на засіданні 25 березня розподілив субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на облаштування протипожежного захисту в закладах освіти. Загальний обсяг субвенції становить 500 мільйонів гривень. Кошти спрямують на встановлення пожежної сигналізації, систем оповщення та евакуації, пожежогасіння, протипожежного водопроводу та блискавкозахисту.

Насамперед фінансування має бути спрямоване на військові та військово-спортивні ліцеї, ліцеї з посиленою військово-фізичною підготовкою, навчально-реабілітаційні центри та спеціальні школи. Далі — на заклади загальної середньої освіти з кількістю учнів не менше ніж 200.

Пожежна безпека стала однією з базових умов очного та змішаного навчання під час війни.

Докладніше за посиланням

ДЕРЖАВНІ РІШЕННЯ ДЛЯ ДІТЕЙ

Уряд залучив 25 млн євро на підтримку громад у реалізації реформи дошкільної освіти

Як повідомив Міністр освіти і науки Оксен Лісовий, Уряд залучив понад 25 млн євро від ЄС на безпеку та модернізацію закладів дошкільної освіти. Фінансування погоджено Керівною радою Ukraine Investment Framework та буде реалізовано спільно зі Світовим банком як частину програми LEARN.

Ці кошти спрямують на:

- підтримку громад і працівників сфери дошкільної освіти;
- облаштування укриттів подвійного призначення;
- комплексне оновлення приміщень закладів дошкільної освіти з акцентом на створення безбар'єрного середовища;
- облаштування безпечних і функціональних просторів для навчання, гри та розвитку дітей.

Для отримання коштів громади проходять відбір через прозору цифрову систему на основі оцінювання потреб. У пріоритеті Уряду – регіони, де є найбільша потреба у відновленні доступу до дошкільної освіти і поверненні батьків до роботи.

[Докладніше за посиланням](#)

МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ ТА ФІНАНСИ

Уряд виділив понад 9,2 млрд грн на посилення захисту критичної інфраструктури та реалізацію планів стійкості регіонів

Кабінет Міністрів України 27 березня 2026 року ухвалив рішення про виділення понад 9,2 млрд грн із резервного фонду державного бюджету на посилення захисту критичної інфраструктури та реалізацію планів стійкості регіонів.

Кошти спрямовуються на інженерний захист об'єктів критичної інфраструктури та забезпечення стабільної роботи систем життєзабезпечення. Зокрема, 528,5 млн грн передбачено для Міністерства розвитку громад та територій (для АТ «Укрзалізниця»), 5,23 млрд грн — для Державного агентства відновлення, а 3,45 млрд грн — для обласних державних адміністрацій у низці регіонів. Фінансування здійснюється в межах реалізації Комплексних планів стійкості регіонів і міст.

Рішення спрямоване на запобігання надзвичайним ситуаціям техногенного характеру та підвищення стійкості інфраструктури в регіонах. Для громад це означає посилення безпеки критичних об'єктів, стабільність енергетики та безперервність надання базових послуг населенню.

[Докладніше за посиланням](#)

МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ ТА ФІНАНСИ

Уряд затвердив Порядок розроблення, моніторингу та оцінки результатів реалізації стратегій, які є основою для формування пропозицій щодо публічних інвестицій

Кабінет Міністрів України затвердив порядок розроблення, моніторингу та оцінки стратегій, які є основою для формування пропозицій щодо публічних інвестицій. Постанова набирає чинності з 30 березня 2026 року.

Документ визначає вимоги до розроблення стратегій, їх моніторингу, оцінки результатів та звітування, а також порядок формування середньострокових планів публічних інвестицій і інвестиційних проєктів. Передбачено обов'язкове визначення стратегічних цілей, показників їх досягнення, операційних планів та оцінки фінансових потреб, включаючи джерела фінансування (державний і місцеві бюджети, міжнародна допомога тощо)

Запровадження такого порядку спрямоване на підвищення ефективності планування та використання публічних інвестицій. Для громад це означає, що фінансування інфраструктурних та інших проєктів буде більше залежати від якісно підготовлених стратегій розвитку та обґрунтованих інвестиційних пропозицій.

[Докладніше за посиланням](#)

МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ ТА ФІНАНСИ

Затверджено кошторисні норми України у будівництві

Наказом Мінрозвитку від 20.03.2026 № 591 "Про затвердження кошторисних норм України у будівництві" затверджено "Настанову щодо порядку проведення аналізу цін на матеріальні ресурси"

Запровадження такого порядку спрямоване на підвищення ефективності планування та використання публічних інвестицій. Для громад це означає, що фінансування інфраструктурних та інших проєктів буде більше залежати від якісно підготовлених стратегій розвитку та обґрунтованих інвестиційних пропозицій.

Настанова встановлює порядок проведення аналізу цін на матеріальні ресурси під час визначення вартості нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту (далі - будівництво) будинків, будівель і споруд будь-якого призначення, їх комплексів та частин (окрім визначення вартості нового будівництва, реконструкції, ремонтів та експлуатаційного утримання автомобільних доріг загального користування), що здійснюється із залученням бюджетних коштів, коштів державних і комунальних підприємств, установ та організацій, кредитів, наданих під державні гарантії (далі – державні кошти).

Настанова є обов'язковою при проведенні аналізу цін під час визначення вартості будівництва об'єктів, що споруджуються із залученням державних коштів, а у разі залучення інших джерел фінансування її застосування обумовлюється договором.

Перелік матеріальних ресурсів для аналізу цін формується:

- на етапі складання інвесторської кошторисної документації на підставі попередньої підсумкової відомості ресурсів до кошторисної документації, яка складається з використанням інформації з довільних джерел (до початку функціонування бази даних цін),
- на етапі складання/узгодження договірної ціни – на підставі
- розрахунку вартості матеріальних ресурсів до договірної ціни;
- на етапі взаєморозрахунків за динамічної договірної ціни – на підставі розрахунку вартості матеріальних ресурсів до акта приймання виконаних будівельних робіт.

Встановлені вимоги до інформації, яку має містити Перелік.

Докладніше за посиланням

ЮРИДИЧНІ ПИТАННЯ

Звільнення власників пошкодженого або зруйнованого житла від сплати комунальних послуг: Верховна Рада ухвалила закон

Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо нарахування плати за житлово-комунальні послуги та облік збитків у зв'язку з пошкодженням або знищенням об'єктів нерухомого майна» (законопроект №13155).

Документ встановлює чіткі правила нарахування житлово-комунальних послуг в умовах воєнного стану та враховує ситуації, коли житло пошкоджене або знищене внаслідок бойових дій.

Зокрема, Законом передбачено:

- припинення нарахування плати за житлово-комунальні послуги та інших платежів у разі знищення об'єкта нерухомого майна;
- призупинення нарахування плати у разі пошкодження житла на період, коли воно не може повноцінно використовуватися.

Окремі положення також передбачають:

- вимоги до управителів багатоквартирних будинків надавати звіти про надані послуги для кожного будинку окремо;
- особливості врегулювання заборгованості споживачів за житлово-комунальні послуги, що виникла після 24 лютого 2022 року, у тому числі за період тимчасової окупації;
- особливості врегулювання заборгованості підприємств житлово-комунальної сфери за товари, роботи та послуги, яка утворилася після 24 лютого 2022 року за період тимчасової окупації.

[Докладніше за посиланням](#)

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

Пункти евакуації та транзитні центри отримують компенсацію за комунальні послуги

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України напрацювало Порядок компенсації за спожиті комунальні послуги пунктам евакуації та транзитним центрам для внутрішньо переміщених осіб. Відповідне рішення підтримав Кабінет Міністрів України на черговому засіданні.

На компенсацію за спожиті комунальні послуги можуть розраховувати збірні пункти евакуації; проміжні пункти евакуації; приймальні пункти евакуації; транзитні центри.

Компенсація надається до 25 числа щомісячно на:

Постачання та розподіл природного газу і електроенергії.
Постачання теплової енергії та гарячої води.
Централізоване водопостачання та водовідведення.
Вивезення рідких нечистот.

Управління побутовими відходами.
Абонентське обслуговування за вищезазначені послуги.

Придбання скрапленого газу та твердого/рідкого пального палива (якщо централізоване теплопостачання відсутнє). Для компенсації необхідно подати заяву та акти про надані послуги з розміщення до 10 числа місяця, наступного за звітним, через особистий кабінет на веб-порталі електронних послуг Пенсійного фонду України.

Один мільярд гривень з державного бюджету буде спрямовано на розбудову, облаштування та ремонт додаткових місць тимчасового проживання для внутрішньо переміщених людей, ще 500 тисяч гривень дозволять сформувати житловий фонд у сільській місцевості також для ВПО.

[Докладніше за посиланням](#)

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

Допомога на проживання для ВПО: Мінсоцполітики продовжує виплати для дітей та розширює підтримку для непрацездатних осіб

Кабінет Міністрів України ухвалив постанову, якою передбачено розширення категорій отримувачів допомоги на проживання для внутрішньо переміщених осіб.

Нарахування виплати для дітей ВПО, незалежно від доходу батьків, здійснюватиметься з 1 лютого 2026 року, за умови подачі заяви до 1 травня 2026 року.

У зв'язку із підвищенням прожиткового мінімуму, внутрішньо переміщені особи, яким припинили виплату на проживання через перевищення граничного доходу, відтепер можуть подати документи на перегляд виплат. Нарахування виплат з 1 січня 2026 року відбудеться за умови подачі заявки до 1 травня 2026 року.

Якщо документи для перерахунку буде подано пізніше 1 травня 2026 року, виплати будуть нараховуватись з місяця подачі заяви про допомогу.

Також збільшено тривалість допомоги. Максимальну кількість шестимісячних періодів виплат подовжено з чотирьох до п'яти.

Це дозволить найбільш вразливим категоріям переселенців отримувати державну підтримку на півроку довше.

[Докладніше за посиланням](#)

ЮРИДИЧНІ ПИТАННЯ

Уряд затвердив порядок повернення історичних назв

Кабінет Міністрів України затвердив порядок повернення історичних назв географічним об'єктам, які містять символіку російської імперської політики.

Рішення дозволить забезпечити єдині підходи до перейменування по всій країні, системно очистити топонімію від імперських наративів та відновити історичну топонімію корінних народів.

Порядок визначає чіткий механізм дій для органів місцевого самоврядування та виконавчої влади щодо виявлення географічних об'єктів із назвами, що містять символіку російської імперської політики, ухвалення рішень про повернення їм історичних назв. Документ також посилює участь громад у прийнятті відповідних рішень.

[Докладніше за посиланням](#)

ЮРИДИЧНІ ПИТАННЯ

Збереження цінної історичної забудови в населених пунктах: Верховна Рада прийняла за основу законопроект № 11481

Верховна Рада 26 березня прийняла за основу законопроект щодо збереження цінної історичної забудови в населених пунктах (реєстр. № 11481).

За визначенням суб'єктів права законодавчої ініціативи проект визначає:

-правові засади цінної історичної забудови як такої, яка не обов'язково належить до пам'яток культурної спадщини і щойно виявлених об'єктів культурної спадщини, але містить історичну цінність для відповідного населеного пункту;

-повноваження органів місцевого самоврядування для формування переліків особливо цінних об'єктів громади з огляду на їх історико-культурний, природний, архітектурний, археологічний, мистецький і суспільний статус та потенціал;

-правові можливості встановлювати органами місцевого самоврядування порядок використання цінної історичної забудови та значних історичних будинків, будівель і споруд, які формують цінну історичну забудову і традиційний характер середовища, а також особливі вимоги щодо зміни/перебудови/заборони на знесення/зміни функції об'єкта цінної історичної забудови.

У разі прийняття відповідного Закону, органи місцевого самоврядування та місцеві державні адміністрації в межах визначених законом повноважень зможуть встановлювати необхідні обмеження для власників та користувачів об'єктів цінної історичної забудови задля досягнення справедливого балансу між розвитком населеного пункту та збереженням його історичного середовища, що, в свою чергу, дозволить покращити інвестиційний клімат в населених пунктах та підсилити ідентичність міст України.

[Докладніше за посиланням](#)

УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ (КАДРИ)

Роз'яснення НАДС щодо підвищення граничного віку перебування на службі в органах місцевого самоврядування

Роз'яснення від 26 березня 2026 р. № 207-р/з щодо підвищення граничного віку перебування на службі в органах місцевого самоврядування у зв'язку із Законом України від 11 лютого 2026 року №4782-IX

Положеннями Закону № 4782 встановлено, що гранична вікова межа перебування на службі, визначена частиною першою статті 18 Закону № 2493 застосовується з урахуванням підвищення такої межі на 5 років, тобто до 70 років.

Для служб управління персоналом

[Докладніше за посиланням](#)

ВЕТЕРАНСЬКА ПОЛІТИКА

Уряд затвердив план заходів з увічнення пам'яті Захисників і Захисниць України до 2030 року

Кабінет Міністрів України затвердив розроблене Міністерством у справах ветеранів розпорядження “Про заходи з увічнення пам'яті захисників України на період до 2030 року” (від 25.03.2026 № 266-р).

План заходів з увічнення пам'яті захисників України на період до 2030 року передбачає:

- проведення національних і регіональних заходів вшанування пам'яті зокрема приурочених до відзначення пам'ятних дат і міжнародних днів;
 - забезпечення формування системи сталого патронату та догляду за місцями пам'яті;
 - розроблення порядків і стандартів перепоховання померлих (загиблих) Захисників та Захисниць України;
 - формування єдиних підходів до військових традицій і ритуалів вшанування;
 - створення експозицій, музейних просторів та інших форм збереження історичної пам'яті;
 - створення інформаційних, культурних і просвітницьких проєктів.
- Окремим напрямом визначено формування культури пам'яті як щоденної практики: від проведення загальнонаціональної хвилини мовчання до освітніх програм і цифрових рішень, зокрема онлайн-музеїв, архівів та єдиної платформи пам'яті.

Документ прийнято з метою формування цілісної державної політики пам'яті, що забезпечує належне вшанування Захисників та Захисниць України які брали участь у захисті незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, а також збереження історичної пам'яті про боротьбу Українського народу за державність. Розпорядженням визначено розподіл повноважень. Так, центральні та місцеві органи влади забезпечуватимуть реалізацію плану, регіони — затвердження власних заходів, а Міністерство у справах ветеранів України — загальну координацію.

[Докладніше за посиланням](#)

ВЕТЕРАНСЬКА ПОЛІТИКА

Уряд ініціює визначення особливостей застосування державних соціальних нормативів щодо ветеранів, ветеранок та членів їх сімей

Кабінет Міністрів України на своєму засіданні схвалив внесення зміни до закону “Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії”.

Уряд ініціює визначення особливостей застосування державних соціальних нормативів щодо ветеранів, ветеранок та членів їх сімей. Зміни передбачають збільшення повноважень Уряду, зокрема, визначати особливості застосування державних соціальних нормативів щодо ветеранів, ветеранок та членів їх сімей. Для цього до чинного закону пропонується додати нову статтю.

Зокрема, Кабінет Міністрів України зможе встановлювати: особливості застосування державних соціальних нормативів для доступу ветеранів, ветеранок і їхніх сімей до соціальних, медичних, реабілітаційних, освітніх, інших послуг; пріоритетність в отриманні цих послуг; додаткові критерії якості, щоб послуги були доступнішими та ефективними.

Такі зміни допоможуть зробити державну підтримку більш адресною — тобто такою, що краще враховує потреби конкретних людей. Чіткі правила і пріоритетність у доступі до послуг означають належну підтримку для тих, хто її найбільше потребує.

Зміни також дозволять ефективніше використовувати державні ресурси та створять правові передумови для здійснення моніторингу якості соціальних стандартів щодо ветеранської спільноти.

Докладніше за посиланням

Всеукраїнська Асоціація ОТГ

тел.+38 068 914 17 35

e-mail: office@hromady.org

Канали комунікації

За посиланням

SALAR International
У складі Шведської Асоціації
місцевих влад і регіонів

 Швеція
Sverige

 Polaris

співпраця з
німеччиною
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

KFW

unicef
ДЛЯ КОЖНОЇ ДИТИНИ

 Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
За підтримки Швейцарії

 DECIDE
швейцарсько-український проєкт
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

DOCCU
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ

PÄDAGOGISCHE
HOCHSCHULE
ZÜRICH
**PH
ZH**